

ПЕРЕДМОВА

Дослідження природи конфліктів і пошук ефективних форм управління ними є актуальною прерогативою сучасної наукової думки і важливою частиною роботи менеджерів. І це не дивно, оскільки ми живемо в епоху суперечностей, кардинальних інтенсивних змін, які охоплюють не тільки сферу буття, але й свідомості. Підвищена увага до конфліктогенної проблематики вимагає синтезу теоретичного знання і практичної діяльності.

Конфлікти, з одного боку, є об'єктивною субстанцією людської структури, а з іншого – наслідком відсутності культури й моральності людини. Світ сьогодення можна назвати світом конфліктів: зовнішніх, внутрішніх; конфліктів між людьми, політичними партіями, державами, континентами, релігіями, людиною і природою. Конфлікти нашого століття стали основною причиною соціальних потрясінь, загибелі людей, екологічних і техногенних катастроф і спростували ілюзію про гармонійний розвиток цивілізації. Для України тема конфлікту надзвичайно актуальна, адже держава перебуває в стані найжорсткішого конфлікту – війни.

Усвідомлення цих негативних процесів сприяло реалістичнішому погляду на природу конфлікту і підвело до необхідності вчитися працювати із конфліктами та запобігати появі конфліктних явищ. А глобальне загострення конфліктогенної ситуації, поява нових джерел і форм конфліктів у масштабах світової цивілізації спонукали науковців та практиків різних сфер і галузей – філософів, психологів, менеджерів, соціологів, політологів до глибокого осмислення й вивчення цього складного явища. Результат такого об'єднання – створення нової галузі – конфліктології, яка сформувалась в 50–60-ті роки ХХ ст. у межах західної політології та соціології, ставши серйозним підґрунтям для появи нової дисципліни “Управління конфліктами”.

Управління конфліктами належить до напрямку науки, зумовленого об'єктивними соціально-економічними, культурологічними й політичними змінами в Україні, а методологічна основа цього напрямку історично сформувалась у результаті

взаємодії економіки й психології, суб'єктів економічної діяльності та процесів, які відбуваються в межах окремої організації та суспільства загалом. Завдяки міждисциплінарним дослідженням сучасні теорії управління конфліктами в системі науки менеджменту збагатилися категоріально й методологічно і мають яскраво виражений гуманістичний характер. Можна сподіватися, що в перспективі кросдисциплінарна співпраця дасть позитивний результат, підвищить рівень синергії, відкриє нові горизонти перед студентами, яким потрібні систематизовані знання із цієї проблеми, менеджерами-практиками, господарниками та всіма причетними до сфери управління людськими відносинами.

Викладений у посібнику матеріал спрямований на розкриття суті управління конфліктами як науки й окремого виду управлінської діяльності. Навчальний посібник покликаний допомогти студентам зрозуміти сутнісне значення та основні категорії предмета, ознайомитися зі способами недопущення й діагностики конфліктів, збагнути понятійну схему опису конфліктів та джерел їх виникнення, опанувати методи профілактики і вирішення конфліктів, засвоїти систему управління конфліктами та основні підходи до оцінювання результативності їх подолання.

Отже, вивчення дисципліни “Управління конфліктами” зумовлене життям і самою практикою та ґрунтується на знаннях із інших дисциплін, які уже здобули студенти, зокрема, з “Основ менеджменту”, “Стратегічного менеджменту”, “Управління змінами”, “Мотивації персоналу”, “Управління персоналом” тощо. Ця дисципліна за суттю і змістом відповідає вимогам часу, новим освітянським завданням вищої школи щодо формування високої свідомості майбутніх фахівців та сприятиме розумінню економічних процесів та суспільних явищ із урахуванням психологічної складової.